

hang dermed stående lagrum, att den stadgade årliga mönstringen af värnpligtige, som icke under årets lopp inkallats till tjänstgöring, måtte upphöra samt i samma § stadgade uppgift om bostad blifva obligatorisk och kunna genom vederbörande presterskap eller häradsskrifvare till befälet aflemnas.

Stockholm den 27 januari 1894.

Emil Olsson,
i Kyrkebol.

O. Anderson,
Hasselbol.

Erik Andersson,
Upsala.

N:o 67.

Af herr **A. Bokström**, om *höjning af anslaget till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor m. m.*

Såsom understöd åt lägre tekniska skolor har Riksdagen allt sedan år 1877 anvisat extra anslag, hvilket för hvartera af de första åren till och med år 1881 utgått med 20,000 kronor, åren 1882 till och med 1886 med 25,000 kronor samt sedermera årligen med 35,000 kronor, vid hvilket sistnämnda anslag likväl fästats det vilkor, att bidrag, som af dessa medel utbetalas, icke må öfverstiga hvad vederbörande kommun i kontant tillskjuter för skolan, och har Kongl. Maj:t enligt den till denna Riksdag afgifna statsverkspropositionen föreslagit, att sistnämnda belopp skall under enahanda vilkor jemväl under år 1895 för detta ändamål anvisas.

Då detta anslag vid 1886 års riksdag förhöjdes till sitt nuvarande belopp, betingades detta deraf, att det dittills anvisade anslaget visat sig otillräckligt för tillgodoseende af dessa skolor, som då utgjorde 20 med omkring 2,600 lärjungar.

Under läsåret 1892—1893 utgjorde de lägre tekniska skolor, som i föreskrifven ordning gjort ansökning om delaktighet i detta anslag till sammanlagdt belopp af 40,625 kronor, till antalet 28, men kunde allenast 34,800 kronor af Kongl. Maj:t till dem anvisas.

För läsåret 1893—1894 har likaledes för 30 skolor med tillsammans 4,690 lärjungar delaktighet i detta anslag sökts för sammanlagdt 41,375 kronor, som sålunda med 7,375 kronor öfverstiger det belopp, som blifvit af Riksdagen för år 1894 dertill anvisadt.

Att så många kommuner, som redan förut vore hårdt betungade för utgörande af sina lagligen åliggande bidrag till folkundervisningen, derutöfver påtaga sig förpligtelser jemväl för sådana för yrkesarbetarne afsedda undervisningsanstalter, hvarom här är fråga, torde gifva vid handen, att intresset för denna sak är synnerligen lifligt, liksom äfven att ett behjertansvärdt samhällsbehof här verkligen föreligger.

Genom det stigande antalet af nya sådana skolor och äldre skolors utvidgande har emellertid det dittills utgående och efter förhållandena vid dess beviljande år 1886 lämpade anslaget blifvit otillräckligt. Att med detta anslag tillgodose nya skolor eller utvidga de äldre, är sålunda icke möjligt, såvida icke öfriga skolor, som jemväl med afsevärda uppoffringar inom de särskilda kommunerna ordnats och som uppfyllt villkoren för statsbidrags erhållande, skola vidkännas en minskning i sina påräknade statsbidrag, hvilken kan blifva ödesdiger för skolans existens.

Då emellertid Riksdagen, som så frikostigt tillgodosett de för de mera bemedlade samhällsklasserna anordnade högre undervisningsanstalterna, elementarläroverk och högskolor samt bland dessa senare jemväl den tekniska, för hvars utvidgande Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen till detta års Riksdag påkallat ett nytt anslag å icke mindre än 325,000 kronor, redan förut erkänt, att de för yrkesarbetarne afsedda och för landets näringslif och industriella utveckling icke ovigtiga, lägre tekniska skolorna jemväl äro af understöd från statens sida förtjenta, samt visat sitt intresse för dessa skolor genom att tid efter annan, i mån af ådagalagdt verkligt behof, höja sitt bidrag till dem, så vågar jag antaga, att Riksdagen jemväl nu skall vara dertill beredvillig, då det påvisas, att ett sådant behof verkligen föreligger och då dess tillgodoseende icke kräfver några större uppoffringar.

För behofvets bestyrkande anhåller jag att få åberopa följande utdrag af styrelsens för Tekniska skolan i Stockholm underdåniga yttrande den 8 februari 1893 angående de lägre tekniska skolornas ansökningar om statsbidrag för läsåret 1892—1893.

»Från de lägre tekniska yrkesskolorna hafva under de senare åren inkommit ansökningar om understöd af statsmedel till sammanlagdt belopp öfverstigande de i riksstaten härför uppförda 35,000 kronor. Oaktadt dessa af skolorna begärda bidrag icke synas styrelsen vara för höga, hafva nedsättningar varit nödvändiga. För kommande år finnes all anledning att antaga, att de sökta bidragen skola ytterligare ökas dels på grund af nya skolors inrättande och dels enär de förutvarande skolornas utveckling, såväl beträffande läroplan som antal lärjungar, ovilkorligen kräfver ökade utgifter. Äfven om de särskilda kommunerna, såsom också skett, i främsta rummet fått vidkännas dessa kostnader, så lär det väl vara billigt, att äfven statsverket i någon mån ökar sitt bidrag. I alla händelser kan det icke annat än blifva högst menligt för hela denna klass af undervisningsanstalter, afsedda för yrkesidkare och arbetare och för dem otvifvelaktigt af stort gagn, om de nya skolor, som upprättas, icke kunna påräkna statsbidrag eller detta nedsättes för de äldre, redan i verksamhet varande läroanstalterna.

»Det synes därför styrelsen vara synnerligen af behofvet påkalladt, att anslaget till de lägre tekniska yrkesskolorna förhöjes åtminstone till ett belopp, som för närvarande motsvarar deras angifna behof, och får därför styrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kongl. Maj:t tacktes hos Riksdagen göra framställning om ifrågavarande anslags höjande till åtminstone 40,000 kronor.»

På grund af hvad här ofvan blifvit anfördt, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen till understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion ville på extra stat för år 1895, i stället för af Kongl. Maj:t äskade 35,000 kronor, anvisa ett belopp af 42,000 kronor under vilkor, att det bidrag, som af dessa medel komme att utbetalas, icke finge öfverstiga hvad vederbörande kommun i kontant tillsköte för skolan.

Stockholm den 26 januari 1894.

Aug. Bokström.

I förestående motion instämma:

<i>Carl Falk.</i>	<i>T. V. Forsell.</i>	<i>D. G. Restadius.</i>	<i>C. J. Hammarström.</i>
<i>J. Persson.</i>	<i>Edw. Svensson.</i>	<i>Carl Gethe.</i>	<i>Wilh. Nilson.</i>
<i>Axel Swartling.</i>	<i>Anton Hahn.</i>	<i>G. W. Skytte.</i>	<i>Axel Carlsson.</i>
<i>Gullbr. Elowson.</i>	<i>C. W. Collander.</i>	<i>Z. Larsson.</i>	<i>Carl Aug. Andersson.</i>